

Dijous gras o llarder

Joan Josep Carrion i Cubells

Es anomenat així el dijous anterior al diumenge de Carnestoltes. Aquest dia, davant les properes restriccions quaresmals, hom menjava carn a desdir, tanta com podia dins els mitjans i l'ambient que l'envoltava. El carnal començava amb un àpat extraordinari, abundant de carn de porc, quasi exclusivament. D'aquest costum deriva el qualificatiu d'aquesta diada.

A Riudoms moltes famílies solien realitzar la matança del porc al migdia, aleshores a la tarda una part de la carn es menjava per berenar (o bé per sopar). Al segle passat, arreu de Catalunya, el dia era considerat mitja festa, molts tallers i fàbriques no treballaven a la tarda. A Barcelona el plat típic del dijous gras havia estat la "cassola": guisat de peus de porc amb crosta d'ou (els diferent tipus de carn es duïen al forn amb ous debatuts amb canyella i sucre, de manera que en prendre's, els ous formaven com una crosta que els donava un sabor exquisit); per llevant de taula hom menjava coques de llardons.

Els riudomencs al darrer segle i part de l'actual també feien mitja festa, treballaven o estudiaven únicament al matí. A la tarda la mainada, juntament amb els mestres, per una banda i els més grans per l'altra, anaven pel terme, bé a la riera pinars o masos particulars on portaven a terme la berenada. Homes i dones anaven per separat, costum que progressivament desaparegué. Els més menuts portaven el menjar fet de casa (a Bar-

celona els nois des d'el dia de Cap d'Any fins el dijous, procuraven recollir com més cèntims millor per poder anar a fer un berenar amb els companys d'escola, pagant el dels mestres; els adults se'l feien ells: coques amb llonganissa i amb arengades, juntament amb diferents classes de carn a la brasa, tot això mullat pel vi acuradament tractat al celler d'alguns dels comensals. A les postres hom menjava coca d'ou o adobades, i en menor nombre coques enllardades (agafaven el greix, el fregien per a sepa-

rar tot l'oli, amb el llard aconseguit es guarnia les coques).

Cap al vespre, després de tornar, es celebrava el ball al Centre Riudomenc, amenitzat, segons els anys i les circumstàncies, per conjunts locals: el de Cal Gallia, el del Centre i el de l'Ateneu.

Tota aquesta rica tradició malauradament s'ha esvaït, d'aquells costums només en resta la mitja festa dels escolars, que fan la berenada a la tarda amb un entrepà i un tros de coca; i la petita excursió d'algunes mares amb llurs fills

pels voltants de la vila. Els altres solament gaudim de la coca a les postres.

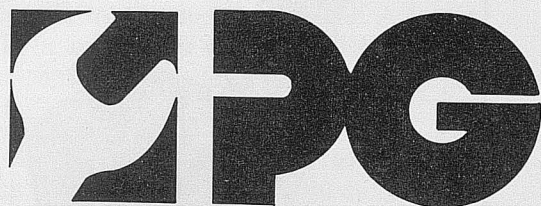
En definitiva és una de les nombroses habituds que la nova situació històrica ha fet desaparèixer; la seva recuperació significaria una revalorització de vells valors ja oblidats.

J.J.C.C.

BIBLIOGRAFIA:

AMADES, JOAN.— *Costumari Català. El curs de l'any.* vol. II. Salvat Editor. Barcelona, 1.951.

AMADES, JOAN.— *Les diades populars catalanes.* Ed. Barcino. Barcelona, vol. III. 1.949.

PELLICE-GIMENEZ

TALLER MECÀNIC

Joan Salvadó nº1 Telf. 85 03 17· RIUDOMS

concessionari

COMPRA VENDA AUTOMÒBILS

Josep Mº Sentís, 43 · Telf. 85 03 17· RIUDOMS